

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการ
ฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ และมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร

กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ กค ๐๓๑๐/๒๗๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอหารือการตีความมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๔ สรุปความได้ว่า บริษัทบลิสเซอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด มีวัตถุประสงค์ให้บริการจัดหา จอสถานตากอากาศ จัดทัวร์ นำเที่ยว ฯลฯ แก่สมาชิกของบริษัท ได้ดำเนินการเข้าข่ายความผิดตามมาตรา ๘ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ กระทรวงการคลัง จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบริษัท และดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่ง (คดีล้มละลาย) กับบริษัท ต่อมากรมสรรพากรได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบริษัทโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งกระทรวงการคลังเห็นว่าเป็นกรณีที่กระทรวงการคลังและกรมสรรพากรมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบริษัทซ้ำซ้อนกัน และต่อมาภายหลังธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ได้แจ้งให้กระทรวงการคลังทราบว่า สำนักงานภาษีสรรพากรพื้นที่ ๗ กรมสรรพากร ได้ออกคำสั่งให้นำเงินในบัญชีเงินฝากทุกประเภทของบริษัทบลิสเซอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด ส่งชำระภาษีอากรค้าง โดยอ้างว่าคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนฯ มิใช่คำสั่งศาล กรมสรรพากรจึงมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบริษัทและอาจขายทอดตลาดทรัพย์สินได้ กระทรวงการคลังจึงขอหารือแนวทางการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ และประมวลรัษฎากร ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสามารถขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ได้หรือไม่ หากไม่มีอำนาจในการขายทอดตลาด พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจจัดการทรัพย์สินดังกล่าวอย่างไร

๒. ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ และกรมสรรพากรโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินซ้ำซ้อนกัน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือกรมสรรพากรนำทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดออกขายทอดตลาด จะต้องได้รับความยินยอมจากอีกหน่วยงานหนึ่งหรือไม่ ถ้าแต่ละหน่วยงานไม่ให้ความยินยอม และมีการโต้แย้งสิทธิตามกฎหมายในแต่ละฉบับ หน่วยงานทั้งสองจะต้องดำเนินการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างไร จึงจะถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๙) ได้พิจารณาปัญหาที่หารือดังกล่าว ประกอบกับรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลังและกรมสรรพากร) และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าในขณะที่กระทรวงการคลังหารือปัญหาข้อกฎหมายมายังสำนักงานฯ นั้น กระทรวงการคลังได้ดำเนินการฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีกับบริษัทบลิสเซอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด ทั้งในทางอาญาและทางแพ่ง (คดีล้มละลาย) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการสืบพยานในชั้นศาล ส่วนกรมสรรพากรนั้นมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีดังกล่าวแต่อย่างใด อีกทั้งข้อเท็จจริงตามประเด็นที่ได้หารือมานี้ก็มีใช้ประเด็นที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีในชั้นศาลโดยตรง แต่เป็นประเด็นข้อหาหรือเกี่ยวกับการวางแผนทางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๙) จึงเห็นสมควรตอบปัญหาข้อหาดังกล่าว โดยมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยอนุมาตราวรรคสามว่าการกระทำความผิดดังกล่าวอาจดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ได้หรือไม่ หากไม่มีอำนาจในการขายทอดตลาด พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินดังกล่าวอย่างไร นั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นเพียงมาตรการชั่วคราวที่จะคุ้มครองผู้เสียหายในเบื้องต้นจนกว่าจะมีการดำเนินคดีในศาล พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดฯ โดยอนุมาตราวรรคสามว่าการกระทำความผิดดังกล่าวจึงมีแต่อำนาจที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบริษัทไว้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีมีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๙^๒ หรือมาตรา ๑๐^๓ ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง

๑ มาตรา ๘ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดที่เป็นผู้ต้องหาวางการกระทำ ความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย หรือมีสินทรัพย์ไม่ พอชำระหนี้สิน และเห็นสมควรให้มีการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนเพื่อคุ้มครอง ประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมี อำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนได้ แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าเก้าสิบวันไม่ได้ เว้น แต่ในกรณีมีการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไป จนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

๑๓๑

๒ มาตรา ๙ เมื่อพนักงานอัยการได้ฟ้องคดีอาญาแก่ผู้ใดในความผิดตามมาตรา ๔ หรือ มาตรา ๕ ถ้าผู้ให้กู้ยืมเงินร้องขอ ให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกคืนเงินคืนให้แก่ผู้นั้นได้ และจะเรียก ผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายให้แก่ผู้นั้นด้วยก็ได้ ในกรณีนี้ ให้นับบทบัญญัติว่าด้วยการ ฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๓ มาตรา ๑๐ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงินให้พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องกู้ยืมเงินที่เป็นผิดต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ เป็นบุคคลล้มละลายได้ เมื่อ

เป็นอย่างอื่น แต่ไม่มีอำนาจนำทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดออกขายทอดตลาด การจะนำออกขายทอดตลาดได้เพียงใดเป็นไปตามอำนาจของศาลตามลักษณะของคดีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ชอบที่จะดำเนินคดีล้มละลายและคดีอาญากับบริษัทบลิสเซอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัดตามที่พระราชกำหนดฯ ได้ให้อำนาจไว้ต่อไป

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดฯ ไม่สามารถนำทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดออกขายทอดตลาดได้ ไม่ว่าจะมีการฟ้องคดีต่อศาลหรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ยังคงมีอำนาจตามมาตรา ๘^๔ แห่งพระราชกำหนดฯ ที่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวไว้ต่อไปได้ จนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น นอกจากนี้ หากพนักงานเจ้าหน้าที่ยึดทรัพย์สินของบริษัทและนำมาไว้ในความครอบครองของตนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ยังจะต้องเป็นผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินที่ยึดไว้โดยใช้ความระมัดระวังตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ส่วนกรณีที่เป็นการอายัดทรัพย์สินนั้นทรัพย์สินที่อายัดยังคงอยู่ในความครอบครองของบริษัท ดังนั้น บริษัทบลิสเซอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด จึงต้องเป็นผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินดังกล่าวต่อไป

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๗ กับกรมสรรพากรโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ใช้อำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินซ้ำซ้อนกัน ในกรณีนี้ถ้าหน่วยงานใดจะนำทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดออกขายทอดตลาดจำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากอีกหน่วยงานหรือไม่ ถ้าแต่ละหน่วยงานไม่ให้ความยินยอม และมีการโต้แย้งสิทธิตามกฎหมายในแต่ละฉบับ หน่วยงานทั้งสองจะต้องดำเนินการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างไร นั้น เห็นว่ากรมสรรพากรมีอำนาจตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง^๕ แห่งประมวลรัษฎากร ที่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรและนำออกขายทอดตลาดได้โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาลประกอบกับหนี้ภาษีอากรเป็นหนี้ที่มีบุริมสิทธิสามมัญเหนือเจ้าหนี้อื่น จึงสามารถบังคับชำระหนี้ได้ก่อนเจ้าหนี้ในมูลหนี้อื่น เจ้าพนักงานตามประมวลรัษฎากรจึงมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินและสามารถขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดฯ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดฯ ก็ไม่อาจโต้แย้งหรือ

(๑) เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือมีสินทรัพย์ไม่พอชำระหนี้สินได้

(๒) เป็นหนี้ผู้ให้กู้ยืมเงินรายหนึ่งหรือหลายรายเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาท และ

(๓) หนี้้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือใน

อนาคตก็ตาม

ฯลฯ

ฯลฯ

๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

๕ มาตรา ๑๒

ฯลฯ

ฯลฯ

เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักรโดยมิต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง อำนาจดังกล่าวอธิบดีจะมอบให้รองอธิบดีหรือสรรพากรเขตก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

ดำเนินการใด ๆ ต่อไปอีกได้ เนื่องจากมาตรา ๘^๖ แห่งพระราชกำหนดฯ ไม่ได้ให้อำนาจในการขาย
ทอดตลาดไว้

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน
(นายอัคราทร จุฬารัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๕๒

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น